

KENEN MUSEO?

Museoalan Teemapäivät 11.9.–12.9.2014

KOOSTE AAMIAISKESKUSTELUISTA

Perjantai 12.9.2014 Ravintola Lämpö

1. Kulttuuriperintö kansalaisten asiana

Aiheeseen johdattelivat Pauliina Latvala, Museovirasto/Suomen Kotiseutuliitto ja Petja Kauppi, Tekstihuoltamo

Kuinka museot tavoittaisivat monimuotoisen ja alati muuttuvan aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön? Entä miten kansalaiset voisivat välittää kokemuksensa omaksi katsomastaan kulttuuriperinnöstä museoiden suuntaan? Toimivatko museot tulevaisuudessa kohtaamispaikkana, jossa kulttuuriperintö eri vivahteineen määritellään entistä enemmän yhdessä? Aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön yhteiskunnallista merkitystä käsittelevän Faron sopimuksen ratifiointia valmistellaan parhaillaan Suomessa Museoviraston ja Suomen Kotiseutuliiton yhteishankkeessa.

Aamiaispöytäkeskusteluun osallistuneet keskustelijat työskentelevät muun muassa Faron sopimuksen ratifioinnin selvityshankkeessa (keskustelun vetäjät Pauliina Latvala ja Petja Kauppi), monikulttuurisuuden edistämistyössä, museoissa ja digitaalisissa tietohankkeissa.

Keskustelun lähtökohtana oli Faron sopimus (Euroopan neuvoston puiteyleissopimus kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä, 2005), jossa yhdistyvät aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö, kansalaisyhteiskunta ja ihmisoikeudet. Tässä laajassa puitesopimuksessa ei ole kysymys siitä, että listattaisiin kulttuuriperintökohteita, vaan kulttuuriperinnön käytöstä ja kulttuuriperintöyhteisöistä.

Keskustelussa lähdettiin liikkeelle siitä, millainen muutos tai toimi auttaisi museoita toimimaan Faron sopimuksen hengessä.

Keskeisiksi nousivat kohtaaminen ja erilaiset asiantuntijuudet. Kohtaamisen täytyy tapahtua sekä kielellisellä, tilallisella että sisällöllisellä tasolla. Sen on alettava siitä, että käytetyt sanat ovat lähestyttävämpiä: "kulttuuriperintö" mielletään niin kaukaiseksi ja viralliseksi, että sitä on vaikeaa

ottaa omaksi asiaksi. Esimerkiksi "meidän perinteitä" on jo paljon helpompi lähestyä. Kulttuuriperintöyhteisön on määritettävä itse itsensä ja kulttuuriperintö on demystifioitava. Museoalan ja yleisön / kulttuuriperintöyhteisön asiantuntijuudet ovat erilaisia – molemmat ovat tärkeitä ja niiden synergialla saavutetaan eniten tietoa ja ymmärrystä.

Kulttuuriperintöön, esimerkiksi paikallishistoriaan, liittyvien aineistojen tulisi olla helposti saatavilla, ja yhteisöt / yleisöt voisi jollakin tapaa ottaa mukaan niiden säilyttämistä, jakamista ja esillepanoa koskeviin valintoihin. Laajat ja vapaat digiaineistot ovat yksi tapa tässä. Tarvitaan kuitenkin myös mahdollisuutta kasvokkainkohtaamiseen, eivätkä esimerkiksi konkreettiset esineet ja esinekulttuuri ole niin vain siirrettävissä nettiin. Museot, kirjastot ja koulut sekä näiden yhteistyö ovat tässä avainasemassa. "Lainaa museotyöntekijä" oli yksi keskustelussa esitetyistä konkreettisista ideoista.

Koosteen kirjoittaja: Petja Kauppi, Tekstihuoltamo